

Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS

Kommunal- og moderniseringsdepartementet,
Postboks 8112 Dep,

0032 Oslo

postmottak@kmd.dep.no

Honningsvåg 30.01.2015

Høringsuttalelse – forslag til endring av IKS-loven – Sak 14/1709

Styret i vårt selskap behandlet høringsnotat med forslag til endring av lov om interkommunale selskap på møte den 28. januar 2015.

Styret fattet følgende enstemmige vedtak:

”Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS er et driftsselskap som i 2006 overtok drift av museum i kommunene Berlevåg, Gamvik, Nordkapp, Måsøy og Hammerfest. Selskapet ble etablert som en oppfølging av museumsreformen etter vedtak i Stortinget av St. meld. nr. 22 (1999-2000) "Kjelder til kunnskap og oppleving". Intensjonen med reformen var å skape større enheter og nasjonale faglige nettverk innenfor museumssektoren. Tidligere drev 4 av kommunene små museum i egen regi, mens et museum var en stiftelse som ble oppløst og innlemmet i det nye interkommunale selskapet.

Vårt formål er å videreføre museumsdrift i hver av eierkommunene, men med bedre ressursutnyttelse og større mulighet for faglig utvikling. Selskapsavtalen fastsetter at den enkelte kommune fortsatt eier museumsbygninger og samlinger innenfor sine grenser. Driftsselskapet har ansvar for felles personale, faglige tjenester og planlegging av tiltak i regionen vurdert ut fra en helhetlig prioritering. Driftsselskapet kan foreslå investeringer som krever låneopptak, men den enkelte kommune må finansiere og gjennomføre slike tiltak. Museumsselskapet skal etter avtalen ikke ta opp lån utover eventuell kortsiktig driftskredit, begrenset oppad til 2 mill kr.

Museumsdrift er ikke en lovpålagt, men må regnes som allmenntilgitt formål, ikke-økonomisk aktivitet. Vi konkurrerer ikke i et marked med andre private aktører. Selskapsformen IKS ble i vårt tilfelle valgt siden det gir kommunene god styring og balansert innflytelse. Organisering etter kommunelovens §27 ble ikke vurdert som aktuell da dette gir vertskommunen en særstilling i forhold til de andre deltakerne. Stiftelse og AS ble vurdert, men funnet mindre egnet til å ivareta kommunenes eierinteresser i vårt tilfelle.

Vårt selskap har hatt gode erfaringer med organisering etter dagens IKS-loven. Vi mener det er viktig å skille mellom foretak som er etablert i et konkurransemarked og offentlig virksomhet som har allmenntilgitt formål.

Vi ser følgende mulige uheldige konsekvenser av forslaget til lovendring:

- Mindre direkte eierskap for kommunene. Selskapet er avhengig av årlige driftstilskudd fra eierkommunene og dagens styringsform bidrar til tillit mellom selskap og eiere. Etter selskapsavtalen må den enkelte kommune stå for større investeringer ved avdelinger lokalisert i egen kommune.
- Krav til forsvarlig egenkapital synes etter det nye forslaget å bli på linje med kravet i aksjeloven. I dag har museumsselskapet en innskutt egenkapital på bare 180 000 kr. Forslaget til lovendring vil føre til at kommunene må skyte inn betydelig ny egenkapital, noe som kan føre til at enkelte kommunen vil velge å trekke seg ut av samarbeidet.
- Museet har offentlig pensjonsordning i KLP på lik linje med kommunene. Pensjonsforpliktelsene er sikret gjennom det ubegrensede ansvar eierkommunene har. Dersom lovforslaget blir vedtatt, kan det føre til at selskapet må endre pensjonsordning.

Deltakerne i et interkommunalt selskap har etter dagens lovgivning et ubegrenset ansvar for sine forpliktelser i IKS-et. Etter § 3 i gjeldende lov hefter den enkelte deltaker ubegrenset for sine brøkdeler av selskapets forpliktelser, og til sammen utgjør delene selskapets samlede forpliktelser. Konkurs og gjeldsforhandling kan dermed ikke åpnes i et IKS. Det samme gjelder for kommuner (og fylkeskommuner), de er beskyttet mot konkurs i kommuneloven § 55 nr. 2.

I høringsnotatet blir det argumentert med at sikkerheten eierne gir et interkommunalt selskap kan være i strid med statstøttereglene i EØS-avtalen. Det framheves at ESA i 2004 ”gikk langt i å antyde at garantiordningen som følger implisitt av IKS-loven innebærer ulovlig offentlig støtte, og derfor bør avskaffes”. (se høringsnotatet side 6).

Lov om interkommunale selskap ble vedtatt i 1999. Vi kan ikke se av høringsnotatet om det etter 2004 er vedtatt nye EØS-regler, eller behandlet direkte sammenlignbare klager i ESA, som skulle tilsi at loven må endres nå.

Vi vil derfor gå inn for at endring av IKS-loven utsettes til utvalget som utreder ny kommunelov har lagt fram sin innstilling.

For interkommunalt samarbeid som alternativ til kommunal egendrift må bestemmelsene i dagens IKS-lov om ubegrenset ansvar kunne videreføres”

Med vennlig hilsen

Arvid Bye
direktør
Museene for kystkultur og gjenreisning, IKS
www.kystmuseene.no
Telefon: 78 47 72 07 eller 90 20 56 43